

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти

**ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: студентка II М курсу 241 групи
Спеціальності 012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійної (наукової)
програми Дошкільна освіта
Савун Анна Олександрівна
Керівник доцент Горлова А. В.
Рецензент к.пед.н., доцент Семашкіна Г. М.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи створення взаємодії учасників педагогічного процесу ЗДО в умовах дистанційного навчання.....	7
1.1. Дистанційне навчання як складова взаємодії суб'єктів педагогічного процесу сучасного закладу дошкільної освіти.....	7
1.2. Практика реалізації дистанційних освітніх технологій в закладах дошкільної освіти.....	11
1.3. Сучасний стан сформованості інформаційної культури суб'єктів педагогічного процесу ЗДО.....	16
РОЗДІЛ 2. Організаційно-педагогічні умови взаємодії вихователів, дітей та батьків під час дистанційного навчання в ЗДО.....	21
2.1. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов взаємодії суб'єктів педагогічного процесу ЗДО засобами дистанційних технологій.....	21
2.2. Експериментальна перевірка використання проєкту «Дитячий садок онлайн» в умовах дистанційного навчання в ЗДО.....	24
2.3. Підсумки експериментальної роботи.....	35
ВИСНОВКИ.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТОК А.....	47
ДОДАТОК Б.....	50

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Перетворення, які відбуваються на сучасному етапі розвитку українського суспільства, епідеміологічна ситуація, життєдіяльність в умовах карантину вимагають переосмислення багатьох питань, пов'язаних з проблемою розвитку і формування особистості дитини. Особливо гостро це відчувається в роботі закладів дошкільної освіти.

В наш час, коли освітні системи опинилися сам на сам з проблемами глобальної інформатизації та дистанційного навчання, найуразливішою, найменше готовою до такої організації діяльності виявилися ЗДО. Перед дошкільною освітою сьогодні постає надважливе завдання цілеспрямованої підготовки фахівців, які здатні створити ефективні умови створення взаємодії всіх учасників педагогічного процесу в режимі дистанційного навчання. Мається на увазі використання технологій, які реалізуються шляхом інформаційно-комунікаційних мереж опосередковано, на відстані. Такі технології застосовуються для спільної роботи педагогів, вихованців та їхніх батьків; для організації самостійних занять поза стінами ЗДО; для створення корекційного розвивального середовища.

Питання дистанційного навчання в своїх роботах розкривають вітчизняні (Я. Бабич, В. Биков, Ю. Богачков, О. Корбут, В. Кухаренко, О. Овчарук, О. Пінчук, О. Штихалюк, Б. Шукевич, Л. Чобанюк, І. Юхно, та ін.) та зарубіжні науковці (М. Мур, А. Кларк, М. Томпсон, Є. Полат, А. Хуторський). Дослідники окреслюють різні підходи до вивчення такого виду інновацій як дистанційна освіта, зауважують на необхідності вдосконалення засобів і форм спілкування та навчання незалежно від тимчасових умов.

В Європі та США дистанційне навчання розвивається швидкими темпами, цьому сприяє стрімкий розвиток інформаційних і

комунікаційних можливостей мережі Інтернет. Але дистанційні освітні технології вимагають більш ретельного опрацювання методик оволодіння знаннями, аналізу найважливіших факторів, які впливають на ефективність роботи педагогів, дітей і батьків у розвивальному середовищі.

Оскільки це достатньо нові форми діяльності для педагогів дошкільної ланки освіти, існують можливі ризики: використання сайтів низької якості, відсутність зворотного зв'язку та умов роботи он-лайн, неможливість реалізації повноцінної освітньої програми.

Актуальність досліджуваної проблеми, її недостатня розробленість у педагогічній теорії та практиці, а також виявлені протиріччя зумовили вибір теми магістерського дослідження **«Взаємодія суб'єктів педагогічного процесу ЗДО в умовах дистанційного навчання»**.

Об'єкт дослідження – педагогічний процес в закладі дошкільної освіти.

Предмет дослідження – організаційно-педагогічні умови взаємодії вихователів, дітей та батьків в умовах дистанційного навчання в ЗДО.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати організаційно-педагогічні умови та експериментально перевірити шляхи взаємодії суб'єктів педагогічного процесу в умовах дистанційного навчання в ЗДО.

Гіпотеза дослідження. Ефективна взаємодія суб'єктів педагогічного процесу ЗДО в умовах дистанційного навчання буде відбуватися за умов:

1) формування інформаційної культури суб'єктів педагогічного процесу, впровадження організаційних механізмів управління діяльністю закладу дошкільної освіти;

2) вивчення практичної можливості, способів ефективної організації розвивального середовища з елементами дистанційного навчання дітей дошкільного віку відповідно до рекомендацій МОН;

3) реалізації функції забезпечення дистанційної освіти із застосуванням ІКТ, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (проект «Дитячий садок онлайн»).

Відповідно до мети й гіпотези визначено такі **завдання дослідження**:

1. На підставі аналізу наукової літератури виявити основні завдання дистанційної освіти та особливості їх реалізації в педагогічному процесі закладів дошкільної освіти.

2. Визначити сучасний стан сформованості інформаційної культури суб'єктів педагогічного процесу ЗДО.

3. Розробити організаційно-педагогічні умови та експериментально перевірити шляхи взаємодії суб'єктів педагогічного процесу в умовах дистанційного навчання в ЗДО.

Методи дослідження:

Теоретичні:

- аналіз науково-педагогічної літератури для визначення актуальних питань дистанційної освіти та особливості їх реалізації в педагогічному процесі закладів дошкільної освіти - метод періодизації, за допомогою якого встановлювалися якісні зміни на різних етапах;

- системно-структурний метод застосовувався для характеристики теоретичних питань дистанційної освіти.

Емпіричні: педагогічне спостереження, бесіди, індивідуальні та групові обговорення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дипломна робота пов'язана з напрямом наукових досліджень кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету «Формування професійної компетентності

кадрового педагогічного потенціалу у системі суспільних трансформаційних процесів».

Наукова новизна. Вперше проаналізовано найбільш ефективні шляхи створення взаємодії вихователів, дітей та батьків в умовах дистанційної освіти в ЗДО.

Практичне значення. Матеріали дослідження можуть бути корисними для педагогів, вихователів, батьків, студентів педагогічних факультетів вищих навчальних закладів, слухачів курсів удосконалення кваліфікації педагогічних кадрів.

Апробація результатів дослідження. Теоретичні опрацювання знайшли своє відображення у статті «Специфіка використання дистанційних технологій навчання в закладах дошкільної освіти», яка увійшла до збірки «Магістерські студії» ХДУ.

Структура роботи: випускна робота має вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел, додатки.

РОЗДІЛ 1.

Теоретичні основи створення взаємодії учасників педагогічного процесу ЗДО в умовах дистанційного навчання

1.1. Дистанційне навчання як складова взаємодії суб'єктів педагогічного процесу сучасного закладу дошкільної освіти

Сучасна ситуація розвитку українського суспільства характеризується швидким зростанням ролі інформації у різних сферах життя, збільшенням важливості її опрацювання комп'ютерними засобами і щоденним використанням хмарних та інформаційно-комунікаційних технологій. Впровадження таких технологій сьогодні вимагає переосмислення та розвитку форм і методів педагогічного процесу уже на початковому етапі розвитку особистості.

В умовах епідеміологічної ситуації, спричиненої швидким розповсюдженням інфекційного захворювання COVID-19 відбувається багато змін в різних сферах життя суспільства. В першу чергу це стосується перебудови освіти та нового формату взаємодії всіх членів освітнього процесу.

Вже в першій її ланці – дошкільній освіті – широко стали застосовуватися сучасні дистанційні технології навчання, які уможливають оптимальний режим розвитку і навчання дитини, з урахуванням її фізичних і психологічних особливостей. Однією з головних умов для дистанційного навчання є сформоване інформаційно-освітнє середовище, яке має забезпечити взаємодію всіх учасників освітнього процесу (дошкільників, члені їхніх родин, педагогічних працівників, органів управління в сфері освіти, громадськості) [1].

На сьогодні не має одностайного рішення серед науковців, щодо визначення поняття «дистанційне навчання». Можна зустріти ще таке визначення як «дистанційна освіта». Також деякі зарубіжні науковці

відводять особливу роль телекомунікаціям в організації дистанційного навчання і визначають його як «теленавчання». Та все ж таки у науковому оточенні часто вживається термін «дистанційне навчання» [3].

Дистанційне навчання – це технологія, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу та спілкування [12, с. 76].

Життя в умовах самоізоляції змінило основні форми роботи педагога з дітьми та батьками на дистанційний режим. Дистанційна освіта дітей – навчання на відстані, яке не має безпосереднього контакту з педагогом та іншими дітьми, засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Змінюється зміст і структура освіти, з'являються нові вимоги до освітнього середовища. Водночас виникають нові виклики і ризики [11, с. 6]:

- освітні організації часто використовують несертифіковані, не перевірені досвідченими експертами ресурси та сервіси;
- діти багато часу безконтрольно перебувають в соціальних мережах;
- збільшується кількість негативних впливів та злочинів за допомогою мережі Інтернет по відношенню до дітей і дитинства;
- не враховуються наслідки додаткового і нетипового навантаження на психічне і фізичне здоров'я дітей.

Тенденцію до стрімкої інформатизації життя суспільства неможливо зупинити. Тож завдання педагогів і батьків полягає у визначенні розвивального і освітнього потенціалу ІКТ та забезпеченні ефективного використання з мінімумом шкоди для дитини.

Особливої значущості ця діяльність набуває в спільній роботі всіх учасників освітньо-розвивального середовища ЗДО під час пандемії.

За умов карантину батьки мають тримати дітей в ізоляції, звичайні умови життя порушені, відсутнє спілкування з однолітками та педагогами[18].

Оскільки у Законі України «Про освіту» [17] зазначено, що «метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок», педагогічний колектив ЗДО має за будь-яких умов здійснювати діяльність щодо всебічного розвитку малюків. Державою надається всебічна допомога сім'ї у розвитку, вихованні та навчанні дитини; забезпечується доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти [4, с. 6].

В контексті модернізації дошкільної ланки освіти зростає зацікавленість батьків у такій формі навчання, як дистанційна, що передбачає активне спілкування між педагогом, дитиною та батьками за допомогою сучасних технологій та мультимедіа.

В Законі України «Про освіту» (ст. 9) відзначено, що однією з форм здобуття освіти є дистанційна форма – «індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» [17].

Зацікавленість батьків у дистанційній формі навчання кожного дня зростає, оскільки відбувається активне спілкування між педагогом і родиною вихованця за допомогою сучасних технологій та мультимедіа. Дистанційна форма роботи дає можливість залучити дітей, які за різних

причин не можуть відвідувати дитячий заклад, та їхніх батьків до спільної роботи. Така форма навчання сприяє створенню взаємодії та наданню допомоги батькам, як безпосереднім суб'єктам освітнього процесу, оскільки психічні та фізіологічні можливості цілого ряду дітей дошкільного віку не дозволяють їм самостійно користуватися основним інструментом і технічними засобами навчання – комп'ютером [15, с. 42].

Створення плідної взаємодії «вихователь-батьки-дитина» є предметом досліджень сучасних вітчизняних науковців (Г. Беленька, Т. Валентьєва, О. Долинна, Г. Іваниця, С. Кампов, Т. Кірієнко, О. Кононко, О. Низковська, В. Оржеховська, І. Перепелюк, Т. Поніманська та ін.) [20].

Сутність педагогічної діяльності передбачає активну участь не лише педагогів, а й самих вихованців та їхніх батьків, оскільки важливим є не тільки отримання інформації, а також її аналіз та прийняття рішень у виховному процесі.

Взаємодію педагогічну сьогодні трактують як співробітництво, взаємовплив, партнерство всіх учасників педагогічного процесу.

І. Андрощук розглядає взаємодію «як широкий загальний термін, що позначає таку сумісну дію кількох об'єктів або суб'єктів, при якій результат дії одного з них впливає на інші,... охоплює всі види соціальних процесів і людської діяльності (працю, пізнання, спілкування, виховання, навчання тощо), вказуючи на взаємний зв'язок соціальних явищ як на рівні суспільства в цілому, так і на рівні функціонування його окремих груп та індивідів» [2].

М. Подберезьський, досліджуючи особливості педагогічної взаємодії, зауважує, що вона «супроводжується певною енергією, що виявляється з боку учасників, неможлива без процесів впливу ..., відображається у вчинках і поведінці дітей, підлітків, педагогів, батьків, складається в пам'ятні події, іноді формує традиції, пов'язані з розвитком колективу, базується на конкретних навчальних діях [33, с.

31]. Особливістю є «суперечливі відношення взаємодії та розвитку. Взаємодія, зокрема й педагогічна, спрямована на створення відносно збалансованого (тимчасового або стійкого) стану сторін-учасників. А розвиток, який розуміється як невідворотна спрямована зміна об'єктів, унаслідок якої виникає їх новий якісний стан, часто порушує установлений баланс станів. Поштовхом до розвитку із стану взаємодіючого спокою можуть стати ситуації, що виникають як усередині системи, так і за її межами» [33, с. 34].

Отже, взаємодія учасників освітнього процесу характеризується двома специфічними властивостями її реалізації це загальні властивості та специфічні риси її реалізації. До загальних властивостей реалізації педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу ЗДО можна віднести:

1) причинну зумовленість, адже немає жодного явища в педагогічному просторі, в основі якого не відбувалася б взаємодія;

2) суперечливість педагогічних взаємодій, яка полягає у зіткненні, з одного боку, потреби об'єктів і суб'єктів зберегти себе в незмінному вигляді, а з іншого – в прагненні зміцнити свій стан за рахунок розширення меж свого впливу; в одночасній відкритості й ізольованості педагогічних систем; у різнохарактерному зв'язку суб'єктів і об'єктів, залучених до педагогічної взаємодії; у незбігові теоретичних побудов з реаліями практичного здійснення тощо;

3) активність, яка забезпечує поступальний розвиток системи, і реактивність, яка регулює ефективність педагогічних взаємодій;

4) виникнення нової якості у зв'язках і станах суб'єктів і об'єктів як результат педагогічної взаємодії.

1.2. Практика реалізації дистанційних освітніх технологій в закладах дошкільної освіти

З метою запобігання коронавірусній хворобі та відповідно до рішення Уряду, 12 березня 2020 року в Україні запровадився карантин для усіх закладів освіти (в тому числі, дошкільної), незалежно від форми власності та сфери управління. У листі Міністерства освіти і науки №1/9-154 від 11 березня 2020 року було викладено рекомендації для керівників закладів та управлінців, серед яких – «розробити заходи щодо проведення занять за допомогою дистанційних технологій та розробити заходи щодо часткового переведення працівників на дистанційну роботу» [24].

Фахівці дошкільної освіти мали опанувати новітні технології для ефективної взаємодії на відстані з дітьми та їхніми батьками.

Вивчаючи досвід роботи в дистанційному режимі закладів дошкільної освіти України, ми побачили, що була проведена важлива робота з метою неперервності педагогічного процесу та створення умов для розвитку і навчання дошкільників.

Інструменти спілкування, якими користуються сьогодні педагогічні працівники ЗДО у дистанційному навчанні, представлені нижче.

Електронна пошта – стандартний сервіс мережі Інтернет, який забезпечує передавання інформаційних повідомлень, у формах звичайних текстів, відео, схемах, малюнках, графіці, звуках у відкритому чи зашифрованому вигляді. В системі дошкільної освіти електронна пошта застосовується для організації комунікативної взаємодії педагогів та батьків вихованців [9; 6, с. 101].

Форум – найпоширеніша форма спілкування викладача й учнів у дистанційному навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна

об'єднати в один великий. Наприклад, під час роботи малої групи учнів над проектом, створюються форуми для кожної окремої групи з метою спілкування під час проведення дослідження над вирішенням поставленого для даної групи завдання, потім – обговорення загальної проблеми проекту усіма учасниками навчального процесу (веб-конференція) [27].

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіовідеочат. Найбільш поширений текстовий чат. Голосовий чат дозволяє спілкуватися за допомогою голосу, що під час вивчення іноземної мови у дистанційній формі є важливим моментом. В освітніх цілях за необхідності можна організувати спілкування в чатах з носіями мови. Це реальна можливість мовної практики, яка проводиться у рамках запропонованої для дискусії проблеми, сумісної проектної діяльності, обміну інформацією [36; 40].

Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції, як і телеконференції, необхідна її чітка підготовка: створення програм (цим займається мережевий викладач), своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком (виконує педагог-куратор). Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених класах», коли учні і викладач знаходяться на відстані [25]. Отже, обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проектів відбуваються у режимі реального часу. Викладач і учні можуть бачити один одного, викладач має можливість супроводжувати лекцію наочним матеріалом.

Блог. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей [16, с. 41]. В Інтернет-курсі з мови технології блогу можна використовувати під час навчання у колективі. Наприклад, автор (один учень чи їх група) виконав певне

завдання (твір, есе), яке розміщується на сайті свого мережевого щоденника (блогу), потім автор блогу дає можливість іншим учням прочитати і прокоментувати розміщений матеріал. У учнів з'являється можливість обговорення й оцінки якості публікації і коментарів іноземною мовою, що сприяє розвитку мовленнєвих навичок [7].

Платформа Zoom дозволяє організувати онлайн навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Вчитель має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання [14].

Соціальні мережі (Whats App, Telegram, Viber) дозволяють створювати закриті групи, чати, в яких відбувається обговорення тем, завдань, проблем, інформації.

Інтернет-навчання як основа безперервної освіти націлене на оволодіння школярами навичок самостійної освітньої роботи, на формування в учнів ключових компетентностей.

Специфіка Інтернет-навчання, що базується на телекомунікаційних технологіях, Інтернет-ресурсах і послугах, впливає на способи відбору і структуризації змісту, способи реалізації тих чи інших методів і організаційних форм навчання, що суттєво впливає на функціонування всієї системи. Учень відбирає й оброблює інформацію, висуває гіпотези, приймає рішення, спираючись на власні роздуми, власне бачення проблеми. У центрі пізнання знаходиться проблема, яка вимагає роботи думки для її розв'язання [8, с. 126]. Пізнавальна, мисленнєва діяльність індивіда дозволяє йому виходити за рамки отриманої інформації, будувати нове знання. Роль мережевого викладача полягає в тому, щоб допомогти учням, стимулювати їх до самостійних роздумів, відкриттів, новим поглядам на досліджуване явище, предмет. Водночас учитель і учень залишаються учасниками цього процесу в активному діалозі [26].

На сучасному етапі більшість закладів дошкільної освіти почали активно впроваджувати елементи дистанційного навчання в освітній процес, найпоширенішими засобами яких є:

- Створення Viber групи для батьків та вихованців з метою їх інформаційної підтримки щодо надання методичних рекомендацій з розвитку та виховання дітей і отримання зворотного зв'язку та фото і відео звітів;

- Надання лінків на веб-сторінки з розвиваючими завданнями, дидактичними іграми, аудіоказками, відеозаняттями в мережі Інтернет;

- Впровадження онлайн конкурсів, флешмобів;

- Використання різноманітних платформ для спілкування з дітьми дошкільного віку;

- Відео-конференції з батьками та вихованцями;

- Практикується робота щодо створення Ютуб-каналів виховного та розвивального спрямування.

Інформаційно-комунікаційна взаємодія закладу дошкільної освіти з сім'єю відбувається на підставі показу або демонстрацією вихователем досягнень та розвитку дитини-дошкільника, формування його позитивних якостей. Для того, щоб батьки вихованців стали активними учасниками освітнього процесу та однодумцями педагога, необхідно залучати їх до режимних та виховних моментів групи, постійно інформувати їх про загальносадові та групові події [34].

Робота з родинами є складним завданням для вихователя як в психолого-педагогічному аспекті, так і у організаційному, адже потрібно налагодити специфічну форму спілкування, яка будувалася б на довірливих відносинах. Розвиток такої взаємодії передбачає декілька етапів. Першим етапом – є трансляція позитивного образу дитини. Завдяки такому принципу побудови спілкування вихователя з батьками формується на доброзичливих відносинах з майбутньою плідною співпрацею. Другий етап побудови такої взаємодії з батьками повинен

відображати рівень розвитку та знань їх дитини (спільні заняття з дорослими, форми спілкування з однолітками, знання програмових завдань). А третій етап – повинен відображати зацікавленість педагога у проблемах сім'ї щодо виховання та навчання дошкільників [38]. Отже, така організація довірливої діалогічної побудови спілкування з сім'ями вихованців, виникатиме бажання батьків самим поділитися про індивідуальні прояви дитини (її смаки, норму поведінки та звички). Однак слід відзначити, що позиція вихователя в даному діалозі, повинна бути партнерською, без зауважень, повчань та настанов.

Отже, дистанційне навчання – це одна з форм організації та реалізації освітнього процесу закладів дошкільної освіти, за якою його учасники здійснюють партнерську взаємодію віддалено (екстериторіально). Тому, для ефективної організації освітнього процесу в умовах пандемії рекомендується використовувати весь спектр інформаційно-комунікаційних технологій з метою налагодження взаємодії з батьками та вихованцями для їх розвитку та виховання.

1.3.Сучасний стан сформованості інформаційної культури суб'єктів педагогічного процесу ЗДО

Розвиток мережі Інтернет, виникнення новітніх форм надання інформації та зростання комунікаційних можливостей призводять до щоденного удосконалення дистанційного навчання. Але, одночасно постає проблема «більш ретельного відпрацьовування методик засвоєння знань, аналізу пріоритетів факторів, що впливають на ефективність роботи ... в дистанційному середовищі» [19].

Для визначення сучасного стану сформованості навичок володіння інструментарієм дистанційної освіти, нами було проведено констатувальний експеримент, в ході якого ми з'ясували рівень ІК компетентності педагогічних працівників ЗДО (Таблиця 1.1) [39].

Таблиця 1.1

Рівні ІК-компетентності педагогічних працівників ЗДО

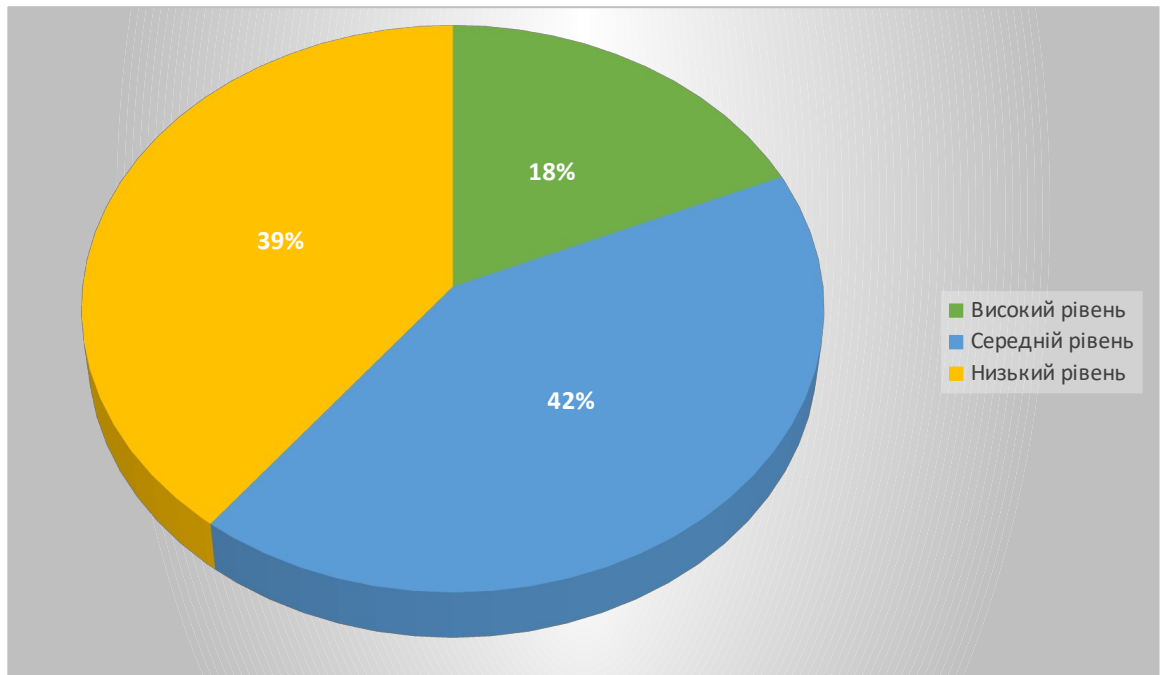
Назва компонента	Високий рівень	Середній рівень	Низький рівень
Мотиваційно-ціннісний	Педагог усвідомлює переваги ІКТ та хмарних сервісів як засобу підтримки діяльності ЗДО; впевнений, що їхнє використання позитивно вплине на якість спілкування з вихованцями та взаємодії з батьками; готовий до використання дистанційних технологій в управлінні освітньою діяльністю ЗДО.	Вихователь розуміє, що використання ІКТ та хмарних сервісів надає певні переваги в педагогічному процесі ЗДО; усвідомлює, що застосування ІКТ може певною мірою позитивно вплинути на освітній процес ЗДО під час карантину; демонструє зацікавленість у використанні дистанційних технологій.	Педагог не усвідомлює або нехтує перевагами використання ІКТ та хмарних сервісів як засобу підтримки діяльності ЗДО; не розуміє або заперечує, що застосування цих інструментів може позитивно вплинути на ефективність діяльності ЗДО; не бажає використовувати ІКТ в педагогічному процесі.
Когнітивний	Вихователь знає переваги і недоліки, функціональні можливості та способи використання ІКТ в педагогічному процесі ЗДО	Педагог розуміє сутність деяких переваг та недоліків, особливості та можливості, способи використання ІКТ та хмарних сервісів Google в освітньому процесі.	Вихователь не розуміє сутність переваг та недоліків, не знає особливостей та способів використання ІКТ та хмарних сервісів Google в педагогічному процесі ЗДО
Діяльнісний	Педагог здатний оптимально добирати ІКТ інструментарій, адекватно професійній	Вихователь здатний використовувати деякі окремі сервіси для вирішення деяких	Педагог не здатний застосовувати ІКТ в професійній діяльності, не володіє навичками

	ситуації, здійснювати відповідні функції та вирішувати професійні завдання із застосуванням хмарних сервісів Google.	професійних ситуацій	роботи в дистанційному режимі.
--	--	----------------------	--------------------------------

Для визначення рівня розвитку *мотиваційно-ціннісного* компонента ми провели з вихователями бесіди та анкетування, *когнітивного* компонента – тестування, для визначення рівня розвитку діяльнісного компонента – спостереження, анкетування, практичні вправи.

В дослідженні взяли участь 38 педагогів ЗДО та 40 батьків дошкільників м. Херсона та Херсонської області.

Проаналізувавши відповіді вихователів на питання анкетувань та опитувань, нами було визначено, що високий рівень сформованості ІК компетентності мають лише– 7 осіб, що становить 18,42% з всього числа респондентів. Середній рівень ІК компетентності притаманний 16 вихователям, що складає 42,1 %, також великих показників набрав і низький рівень ІК компетентності вихователів що склав 39,47 % - 15 вихователів з числа опитаних. Графічне зображення співвідношення рівнів розвитку сформованості ІК компетентності вихователів закладів дошкільної освіти можна побачити на Рисунку 1.1.

Рис. 1.1 Рівні сформованості ІК компетентності вихователів ЗДО

Підсумки констатувального етапу експерименту дозволили стверджувати, що педагоги дошкільної ланки освіти відчують певні труднощі, які заважають організації педагогічного процесу в умовах дистанційної освіти. Серед проблем виділяються такі:

- Проблеми методичної підтримки (відсутність готових завдань, рекомендацій та методик щодо проведення дистанційних занять з дітьми різного віку);
- Низький рівень володіння ІКТ та нездатність застосовувати сучасні сервіси в професійній діяльності, відсутність навичок роботи в дистанційному режимі;
- Труднощі об'єктивного характеру (відсутність сучасних гаджетів для роботи в реальному часі, нестабільне Інтернет-з'єднання, недостатня кількість часу на підготовку та проведення занять в дистанційному режимі);
- Організаційні труднощі (неможливість бачити процес та результат виконаної роботи дитиною, несприйняття дітьми та деякими батьками «онлайн-вихователя»);

• Небажання значної кількості батьків підтримувати діяльність педагогічного колективу ЗДО в дистанційному режимі.

Опитування батьків дошкільників показало, що члени родин вихованців ЗДО неоднозначно ставляться до дистанційного навчання:

59% респондентів вважають, що неможливо, працюючи віддалено на самоізоляції, приділяти достатньо часу та уваги заняттям з дітьми (вирізати, ліпити, вчити віршики, виконати руханку та ін.) та забезпечити звичний для дитини режим;

24% батьків відмічали недостатню ефективність взаємодії між ними та вихователями в ситуації карантину, обмаль роз'яснень та інструкцій з боку педагогів щодо участі дорослих у дистанційних заняттях, як наслідок – слабе розуміння значущості таких занять для малюка;

13% матерів (переважно тих, хто не працює) відповіли, що отримали позитивний досвід від роботи в дистанційному режимі, багато спілкувалися з дитиною та побачили, як треба проводити розвивальні заняття;

4% батьків зауважили, що дитина відмовляється виконувати завдання, не сприймає вихователя на екрані монітору, не може довгий час концентрувати увагу на певному предметі.

Отже, висновки констатувального етапу нашого дослідження дозволяють стверджувати, що виокремлюється низка недоліків, а саме:

1) відсутнє достатнє науково-методичне обґрунтування і супровід процесу реалізації ІКТ в системі дошкільної освіти;

2) не в повному обсязі створені необхідні умови їх використання;

3) відсутні сучасні диференційовані санітарно-гігієнічні вимоги до використання ІКТ;

4) учасники педагогічного процесу не володіють необхідними компетенціями та інструментами застосування ІКТ.

Метою наступного етапу експериментального дослідження було розробка та впровадження організаційно-педагогічних умов взаємодії суб'єктів освітнього процесу ЗДО засобами дистанційних технологій.

РОЗДІЛ 2

Організаційно-педагогічні умови взаємодії вихователів, дітей та батьків під час дистанційного навчання в ЗДО

2.1. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов взаємодії суб'єктів педагогічного процесу ЗДО засобами дистанційних технологій

Враховуючи результати констатувального експерименту, ми визначили організаційно-педагогічні умови для успішної взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу ЗДО:

1) формування інформаційної культури суб'єктів освітнього процесу, впровадження організаційних механізмів управління діяльністю закладу дошкільної освіти;

2) вивчення практичної можливості, способів ефективної організації розвивального середовища з елементами дистанційного навчання дітей дошкільного віку відповідно до рекомендацій МОН;

3) реалізації функції забезпечення дистанційної освіти із застосуванням ІКТ, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (групи в соцмережах, проєкт «Дитячий садок онлайн» та ін.).

Формувальний етап експериментального дослідження проводився на базі Херсонського ясла-садочку №21 Херсонської міської ради. В експерименті брали участь 11 вихователів, близько 140 дітей дошкільного віку та члени їх родин.

Перша умова реалізовувалася шляхом підвищення рівня сформованості навичок використання інструментів спілкування при дистанційному навчанні. На семінарах з колективом ЗДО №21 ми проводили консультування щодо видів, функцій та освітнього потенціалу інструментарію дистанційної освіти «Як спілкуватися з дитиною та батьками в дистанційному режимі», «Як залучити членів

родин вихованців до активної співпраці», «Як зробити дистанційні заняття ефективними», «Разом відкриваємо світ» та ін. Корисними і своєчасними для вихователів стали *Методичні рекомендації щодо організації дистанційного навчання* (Додаток А).

Систематичну освітню роботу в умовах дистанційного навчання здійснювали також помічники вихователя, логопеди, музичні керівники та практичні психологи. До консультацій залучалися батьки вихованців. На спільних обговореннях визначалося, які інформаційні засоби є оптимальними для роботи з дошкільниками в умовах самоізоляції.

Друга умова реалізувалася в ході практичного опрацювання елементів дистанційного навчання в процесі створення розвивального середовища згідно вимог Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 24.03.2016 № 234 та зареєстрованого в Міністерством юстиції України 14 квітня 2016 № 563/28693 [35]. З метою запобігання проблемам зору та серцево-судинним захворюванням. У розділі XII «Вимоги до розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей» зазначено, що «перегляд розважальних телепередач, мультфільмів і діафільмів для дітей дошкільного віку допускається не частіше 1 разу на день. Тривалість перегляду розважальних телевізійних передач не повинна перевищувати 20 хвилин на день для дітей 3-4 років і 30 хвилин для дітей 5-6 років» [35].

Враховуючи вимоги до режиму вихованців, он-лайн зустрічі з дошкільниками домовилися проводити, за згодою батьків, так: до 10 хвилин – з вихованцями молодшого та середнього дошкільного віку, зі старшими дошкільниками – до 15 хвилин. Розвиваючі заняття в режимі Zoom конференції проводилися за графіком: молодший дошкільний вік – понеділок, середа з 10.30, середній дошкільний вік – вівторок, п'ятниця з 10.30, старший дошкільний вік – вівторок, четвер з 10.30.

Після занять було рекомендовано проводити з дітьми вправи для очей та спини [30].

Особлива увага приділялася робочому місцю вихованця. Для роботи з комп'ютером необхідно забезпечити раціональну організацію робочого місця: меблі повинні відповідати зросту дитини, верхня горизонталь екрана відеомонітора повинна знаходитися на рівні очей, відстань від очей до екрана – не менше 50 см.

Для реалізації третьої умови колектив ясла-садку почав спілкуватися з батьками вихованців у вайбер-групах «Незабудка» та «Батьківська рада». Також було підготовлено проєкт «Дитячий садок онлайн», в якому взаємодіяли всі учасники освітнього процесу.

Для оптимальної роботи в умовах дистанційного формату, ми запропонували педагогічним працівникам такі рекомендації

1. *Ретельно сплануйте роботу:* Для конкретизації мети, визначте освітній кінцевий результат, якого очікуєте від малюків. Дійте за схемою: «Чого я хочу навчити дітей? Які засоби допоможуть дошкільникам досягнути бажаних результатів? За допомогою яких інструментів я зможу допомогти їм впоратися з завданням?»

2. *Забезпечте базу навчально-розвивальних матеріалів.* Для самостійної роботи в дистанційному режимі у дитини мають бути навчальні матеріали та завдання, які відповідають віку вихованця. Залучайте членів родини дошкільника, додавайте підказки та інструкції з використання засобів, зазначайте час на виконання. Запропонуйте батькам перелік інтернет-джерел, які сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу.

3. *Усвідомте та врахуйте,* що не всі вихованці однаково активно можуть бути залучені до дистанційних занять. Використовуйте індивідуально-особистісний підхід і до дітей, і до батьків.

4. *Створіть канал отримання зворотного зв'язку.* Для цього можна використовувати електронну пошту, онлайн-сервіси (освітню платформу Youtube, Viber, Skype, Whats App, Telegram , ZOOM та ін.).

2.2. Експериментальна перевірка використання проєкту «Дитячий садок онлайн» в умовах дистанційного навчання в ЗДО

Взаємодія закладу дошкільної освіти з родинami вихованців на сучасному етапі розвитку освіти актуальне питання, яке вивчається з метою пошуку найбільш ефективних форм та методів співпраці з новим поколінням батьків, підвищенням їх ролі у вихованні дитини та вирішенням можливості їх впливу на освітній процес ЗДО. Проблему формування взаємозв'язку закладу дошкільної освіти та родини вихованців обґрунтовували в своїх дослідженнях такі педагоги Л. Артемова, А. Богуш, Р. Буре, О. Кононко, О. Усова. Окремо вченими вивчалися форми (В.Котирло), принципи (Т. Маркова), зміст та методи (Л.Островський) взаємодії дошкільного закладу та родини [32, с. 601].

Епідеміологічна ситуація, яка склалася у всьому світі у зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції COVID-19 [31], внесла свої корективи в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти. Перед вихователями постало питання пошуку нових форм взаємодії з родинami та безперервного розвитку вихованців, але вже в дистанційному режимі. У зв'язку з тим, що самоізоляція не дає можливості використовувати традиційні форми та методи роботи з дітьми, в межах нашого експериментального дослідження активно застосовувалося використання інформаційно-комунікаційних технологій, як активного методу та засобу взаємозв'язку з батьками для їх інформаційної підтримки щодо навчання та виховання дітей.

З метою впровадження нетрадиційних форм взаємодії ЗДО та родини нами було створено групу у Viber «Незабудка» (Рис. 2.1.). Ця

група була одним з головних інструментаріїв інформаційної підтримки в період дистанційної освіти та допомогла встановити взаємозв'язок вихователя та батьків. Батьки в даній групі виконували роль не тільки слухача, а й активного суб'єкта, який ділився досвідом виховання, приймав активну участь у групових обговореннях, вибудовував спілкування не тільки з педагогом, але й один між одним. В той же час можна відзначити й стійке бажання більшості батьків оперативно отримувати інформацію про активні форми та методи навчання дитини.

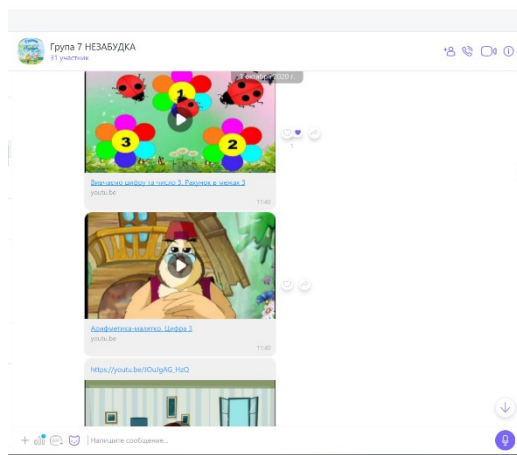
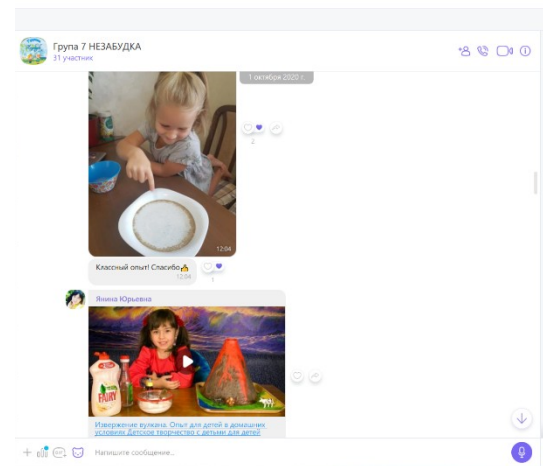

Рис.
2.1

Група у Viber «Незабудка»

У адміністратора цієї групи (вихователя) була можливість розміщення фотографій, відеороликів з завданнями, схем-карток, посилань на корисні ресурси, презентацій, а також оголошень щодо організації освітнього процесу. Також вихователь у даній групі розміщував методичні рекомендації з виховання та навчання дітей у вигляді посилань на психолого-педагогічну літературу та педагогічні сайти. Ці та інші форми мотивували батьків до обговорення виховних завдань та стимулювали коментарі щодо навчального матеріалу.

Також важливим напрямом діяльності цієї групи була просвітницька робота з метою дотримання карантинних вимог та соціальної дистанції. Так, батькам було запропоновано провести разом з дітьми експерименти «Для чого мити руки?» та «Як правильно мити

руки?»» (Рис. 2.2.) опис етапів виконання яких було розміщено в даній групі.

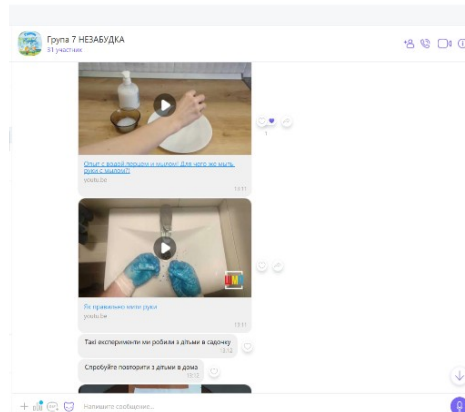

Рис. 2.2 Експерименти «Для чого мити руки?» та «Як правильно мити руки?»»

В межах дистанційної освіти нами було розроблено сайт для підтримки дистанційної форми навчання [37], який є багатофункціональним способом зв'язку, оскільки батьки можуть не тільки бачити повідомлення, які розміщує педагог, але й коментувати їх, ділитися враженнями один з одним (Рис. 2.3.). Це мотивує батьків до спільного обговорення освітніх питань. Системне та ґрунтовне використання сайту дає можливість оптимізувати освітній процес, направлений на створення умов, які дають змогу забезпечити особистісне становлення дитини її готовності до життєвого самовизначення; удосконалення професійної діяльності вихователя у вирішенні актуальних освітніх питань.

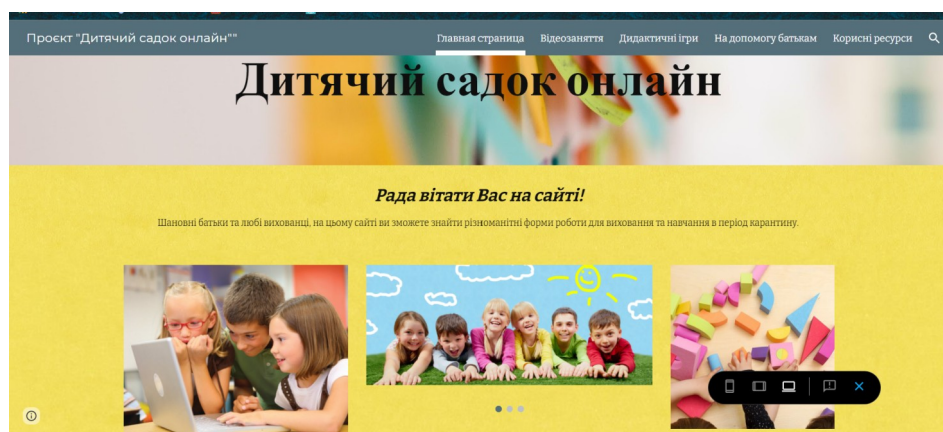

Рис. 2.3 Сайт проєкт «Дитячий садок онлайн»»

Даний сайт було розроблено з метою інформаційної підтримки батьків та вихователів. Він має доступну та легку архітектуру. Для надання доступу до сайту вихователь засобами вайбер-групи надав батькам покликання на сайт. Перейшовши за даним покликанням, перед батьками відкривається головна сторінка сайту на якій розміщено вітальне слово, офіційні документи якими керується ЗДО у плануванні освітньої діяльності та різноманітні додаткові інформаційні посилання.

Вкладка сайту «Відеозаняття» (Рис. 2.4.) вміщує відеоролики занять для дітей дошкільного віку, які розроблено спільно з вихователями ЗДО № 21 та підібрано в мережі відеохостингу YouTube. Дані заняття відображають розроблену програму до впровадженого нами проєкту, перегляд відеозанять пропонувалося вихованцям спільно з батьками, а результатом вивчення тієї чи іншої теми було спільне виконання завдання батьків та дітей з відео або фото звітом до спільної групи в Вайбер «Незабудка».

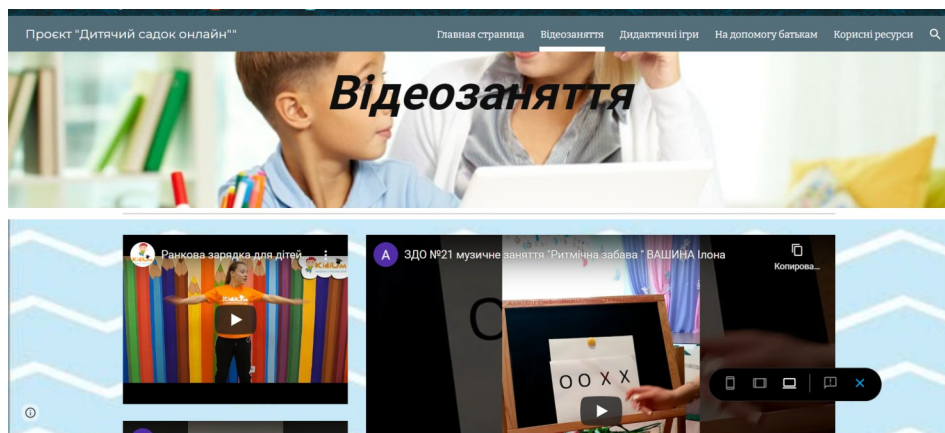

Рис. 2.4 Вкладка сайту «Відеозаняття»

Наступною дієвою вкладкою сайту та найулюбленішою для вихованців стала - «Дидактичні ігри» (Рис. 2.5), для спільного перегляду з батьками дітям пропонувалися відео дидактичних ігор «Свійські тварини», «Вгадай професію», «Пори року» та ін.

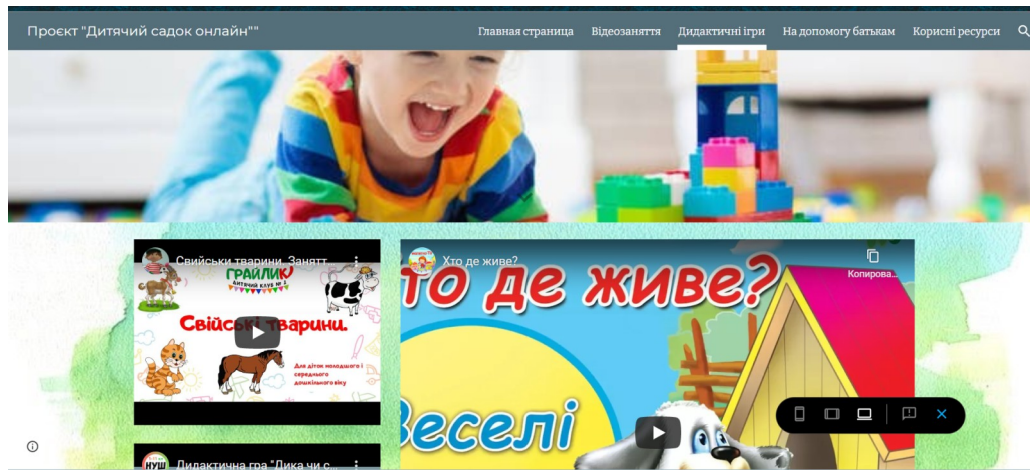

Рис. 2.5. Вкладка сайту «Дидактичні ігри»

Крім цього сайт виступає для батьків офіційним джерелом навчальної, методичної та виховної інформації. Зі сторінок сайту батьки мають можливість отримувати інформацію про методи збереження здоров'я дітей, їх безпеку, правила поведінки дитини вдома та на вулиці, а також корисні поради щодо навчання та виховання дитини, які відображено у вкладках «На допомогу батькам» та «Корисні ресурси» (Рис. 2.6).

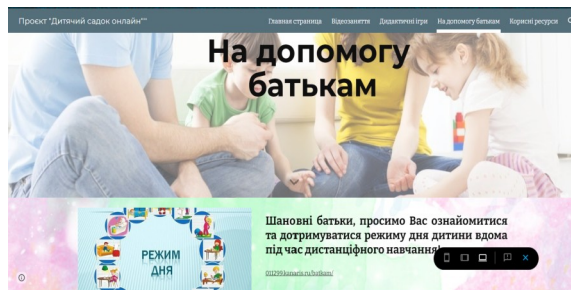

Рис. 2.6. Вкладки сайту «На допомогу батькам» та «Корисні ресурси»

Під час організації такої моделі спілкування необхідно передбачити, що позитивний досвід мережевого спілкування можуть здійснювати не тільки педагоги, але й батьки – «на рівних», оскільки у батьків дуже часто є великий досвід виховання та розвитку дітей.

Для побудови ефективної дистанційної взаємодії з родинami вихованців нами було впроваджено роботу проекту «Дитячий садок онлайн» (Таблиця 2.1). В межах нашого віртуального дитячого садка батькам та вихованцям, для спільного виконання, щотижнево

пропонувалися різноманітні завдання, які відповідали календарно-тематичному плануванню відповідно до програми розвитку «Дитина» [13], які висвітлено в програмі «Дитячий садок онлайн». Окрім занять для батьків та дітей рекомендовано:

- пізнавальні відеоматеріали з відеохостингу You Tube;
- консультації для батьків;
- онлайн тестування в системі «PenCup»;
- тематичні зображення, малюнки;
- дидактичні ігри та ін.

Таблиця 2.1

Програма проєкту «Дитячий садок онлайн»

Вид діяльності	Завдання	Посилання	Форма зворотного зв'язку
Тиждень 1 «Здоров'я - мій скарб»			
Бесіда з батьками на тему «Режим дня дитини»	Провести бесіду з батьками вихованців у Zoom з метою ознайомлення режиму дня дітей	http://sonechko.kherson.ua/batkam/	Батькам пропонується перейти на сайт ЗДО та ознайомитися з правилами режиму дня дітей.
Бесіда з батьками на тему «Як говорити з дитиною про COVID-19»	Провести бесіду з батьками та надати методичні рекомендації батькам на період COVID-19	http://www.ussf.kiev.ua/activeproject/53/	БАТЬКАМ НА ЧАС COVID-19. ЮНІСЕФ РЕКОМЕНДУЄ: Розмова про COVID-19 Наодинці з дитиною Упорядкування Позитивний підхід Погана поведінка Спокій і подолання стресу Карантин з користю: ідеї для батьків і дітей
Відеозаняття для дітей старшого дошкільного віку «Подорож до країни Здоров'я»	Переглянути відеозаняття	https://www.youtube.com/watch?v=qh18ffqfWgl	Зробити разом з батьками куточок здоров'я (https://www.samotuzhky.com.ua/68207) вдома та надіслати фотографію до групи вайбер «Незабудка»

Продовження таблиці 2.1

Спільний експеримент дітей з батьками «Навіщо мити руки?»	Сформувати в дітей уявлення про те навіщо мити руки?	https://www.youtube.com/watch?v=kceS-Ncnpk4	Надіслати виховательню відео виконання експерименту батьків спільно з дітьми.
Мультфільми	Переглянути мультфільм К. Чуковського «Мийдодир»	https://www.youtube.com/watch?v=oWhalHZXLUw	Батькам пропонується провести бесіду з дитиною «Чистота – запорука здоров'я»
Ранкова зарядка	Переглянути відео ранкової зарядки.	https://www.youtube.com/watch?v=H4p7NFtzC9Q	Переслати в групу вайбер «Незабудка» відео або фото виконання ранкової зарядки дітьми
Тиждень 2 «Природа навколо нас»			
Онлайн-екскурсія	Переглянути онлайн-екскурсію Google Arts & Culture	https://artsandculture.google.com/project/street-view	Спільно з дитиною переглянути онлайн-екскурсію до одного з 10 найвідоміших музеїв світу.
Ранкова гімнастика «Веселий ритм»	Переглянути відео ранкової гімнастики	https://youtu.be/dEn9c5FXQJM	Запропонувати дитині виконати ранкову гімнастику. Поділитися враженнями дітей в груповому чаті.
Заняття для дітей старшого дошкільного віку	Переглянути відеозаняття «Музичні інструменти»	https://youtu.be/OE_M9BRhz5k	Переглянути відеозаняття та вивчити з дитиною назви клавішних інструментів.
Вивчення вірша Н. Забілої «Метелик»	Переглянути відео та вивчити вірш	https://youtu.be/OdstzloJlgk	Переглянувши відеозаняття, допомогти дитині вивчити вірш «Метелик», відео декламування вірша дитиною надіслати до групи вайбер.
Заняття для дітей старшого віку	Переглянути відеозаняття «Подорож до весняного парку»	https://youtu.be/5AEQLjPIOUA	Разом з дитиною переглянути відеозаняття та намалювати малюнок «Моя сім'я на прогулянці»
Ритмічна забава	Разом з дитиною переглянути ритмічну забаву	https://youtu.be/6iQNP86ZWU	Переглянувши ритмічну забаву, розробити один рядок ритмічної доріжки та його виконання зняти на відео й переслати до групи вайбер.

Продовження таблиці 2.1

Створення альпійської гірки	Ознайомитися з інформацією «Альпійська гірка»	https://youtu.be/6iQNP86ZWU	Разом з дітьми створити у себе на подвір'ї або на присадибній ділянці альпійську гірку. Фотоматеріали надіслати до групи в вайбер.
Тиждень 3 «Друзі наші менші (свійські тварини)!»			
Консультація для батьків на тему «Як навчити дитину поважати та любити тварин?»	Батькам взяти участь у бесіді на платформі Zoom. Ознайомитися з інформаційним повідомленням «Як навчити дитину поважати та любити тварин?»	https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/67/	Допомогти дитині розповісти про свою улюблену тварину або якою домашньою твариною хотілося б опікуватися (2-3 речення). Відео розповіді надіслати до загальної групи «Незабудка» у вайбер.
Заняття для дітей старшого дошкільного віку	Переглянути відеозаняття «Свійські тварини»	https://www.youtube.com/watch?v=eokBUNZDkL4	Намалювати зображення свійської тварини, яка живе у бабусі або у Вас вдома. Зображення дитини надіслати до групи вайбер.
Дидактична гра	Переглянути гру «Впізнай тварину за її голосом»	https://www.youtube.com/watch?v=eokBUNZDkL4	Пограти разом з дитиною в дидактичну гру «Впізнай тварину за її голосом».
Читання казки	Прочитати разом з дитиною казку «Коза-дереза»	https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky/koza-dereza	Прочитати дитині казку «Коза-дереза» та намалювати до неї ілюстрацію. Зображення надіслати до групи вайбер.
Дидактична гра	Переглянути гру «Дика чи свійська тварина»	https://www.youtube.com/watch?v=mnpSub21W0c	Пограти разом з дитиною в дидактичну гру «Дика чи свійська тварина»
Заняття для дітей старшого дошкільного віку	Переглянути відеозаняття «Свійські тварини»	https://www.youtube.com/watch?v=AiyUQbqKUb4	Вивчити вірш за мнемотаблицею «Що кому сниться?». Відео декламування вірша дитиною надіслати до загальної групи.
Відгадування загадок	Відгадати загадки про свійських тварин	http://doshkolenok.kiev.ua/zagadki/869-zagadky-pro-sviiskyh-tvaryn.html	Разом з дитиною відгадати загадки про свійських тварин

Продовження таблиці 2.1

Дидактична гра	Переглянути гру «Хто де живе?»	https://www.youtube.com/watch?v=tSKfaPrgptQ	Пограти з дитиною в дидактичну гру «Хто де живе?»
Тиждень 4. Всі професії важливі			
Корисна інформація для батьків	Ознайомитися інформацією на сайті «Як розповісти дитині про професії»	https://peskiadmin.ru/uk/detskaya-biblioteka-interesov-detyam-o-professiyah-rasskazyvaem-v.html	Обговорити інформацію у груповому чаті.
Відеозаняття для дітей старшого дошкільного віку	Переглянути відеозаняття «Професії»	https://www.youtube.com/watch?v=eVRlhUA64lw	Запропонувати дитині намалювати професії своїх батьків. Фото дитячого малюнку надіслати до групи вайбер.
Відеозагадки	Переглянути відео «Загадки про професії»	https://www.youtube.com/watch?v=cp8yaClhCz0	Відгадати відеозагадки. Розгадки на них зобразити на аркуші паперу та фотозвіт надіслати у групу в вайбер.
Дидактична гра	Переглянути відеогру «Вгадай професії та предмети фахівця»	https://www.youtube.com/watch?v=Z54c5M_oGnl	Переглянути спільно з дитиною відеогру та виконати ігрові завдання.
Вікторина	Переглянути вікторину «Назви професію»	https://www.youtube.com/watch?v=DBidaCljMnQ	Разом з дитиною переглянути відеовікторину. Слідкувати, щоб дитина могла дати правильну відповідь.
Онлайн-тестування	Пройти тестування для батьків РенСур «Ким може стати ваша дитина в майбутньому?»	https://pencup.ru/test/440	Батькам пропонується пройти онлайн-тестування на платформі РенСур. Провести бесіду з дитиною «Ким ти хочеш стати? або Яка професія тобі подобається?»
Літературна хвилинка		https://mamabook.com.ua/virshi-pro-profesiyi-dlya-ditey-na-ukrayinskiy-movi/	Прочитати вірші дитині про професії

Проект «Дитячий садок онлайн»

Метою проекту є забезпечення ефективної інформаційно-комунікаційної взаємодії з батьками та вихованцями ЗДО.

Проект «Дитячий садок онлайн» розрахований на чотири тижні. Кожен тиждень мав свою тематику, яка відповідала програмовим вимогам та календарно-тематичному плануванню. Відповідно до теми тижня було підібрано виховні та навчальні завдання для дітей та батьків.

Тема першого тижня проекту мала назву «Здоров'я - мій скарб». Вибір цієї тематики був зумовлений епідеміологічною ситуацією, яка склалася в нашій країні та у світі загалом. В межах цього тижня батькам вихованців було запропоновано взяти участь у бесіді «Режим дня дитини», яка проходила в онлайн-режимі на платформі Zoom. Під час бесіди батьки були ознайомлені з режимом дня дитини та їм було запропоновано дотримання цього ж режиму вдома під час самоізоляції. Інформація з режимними моментами була викладена на головну сторінку сайту, що дало змогу швидкого доступу до неї батьків. Також для родин було проведено бесіду «Як говорити з дитиною про COVID-19» та надано посилання на сайті до корисних ресурсів, які допоможуть батькам у доступній формі пояснити дітям особливості дотримання карантинних вимог та соціальної дистанції. У вкладку відеозаняття було викладено заняття для дітей «Подорож до країни здоров'я», Завданням для дітей було перегляд відеозаняття, а спільним й для батьків - облаштування куточку здоров'я вдома. Після кожної форми роботи або заняття обов'язковою умовою проекту є зворотний зв'язок вихователя та батьків. Цікавим завданням, яке викликало хвилю емоцій у дітей було спільне виконання експерименту «Навіщо мити руки?».

Тема тижня два - «Природа навколо нас» включала виховні, навчальні та розвивальні завдання природоохоронного напрямлення. Протягом тижня було проведено навчальні заняття для дітей «Музичні інструменти» та «Подорож до весняного парку». Нами було

організовано онлайн-екскурсії на платформі Google Arts & Culture, де діти разом з батьками могли обрати один з десяти найвідоміших музеїв та в дистанційному режимі познайомитися з його експонатами. Найцікавішим завданням тижня стало створення альпійської гірки на присадибній ділянці або на подвір'ї, фотозвіти якої батьки відправили до групи вайбер «Незабудка».

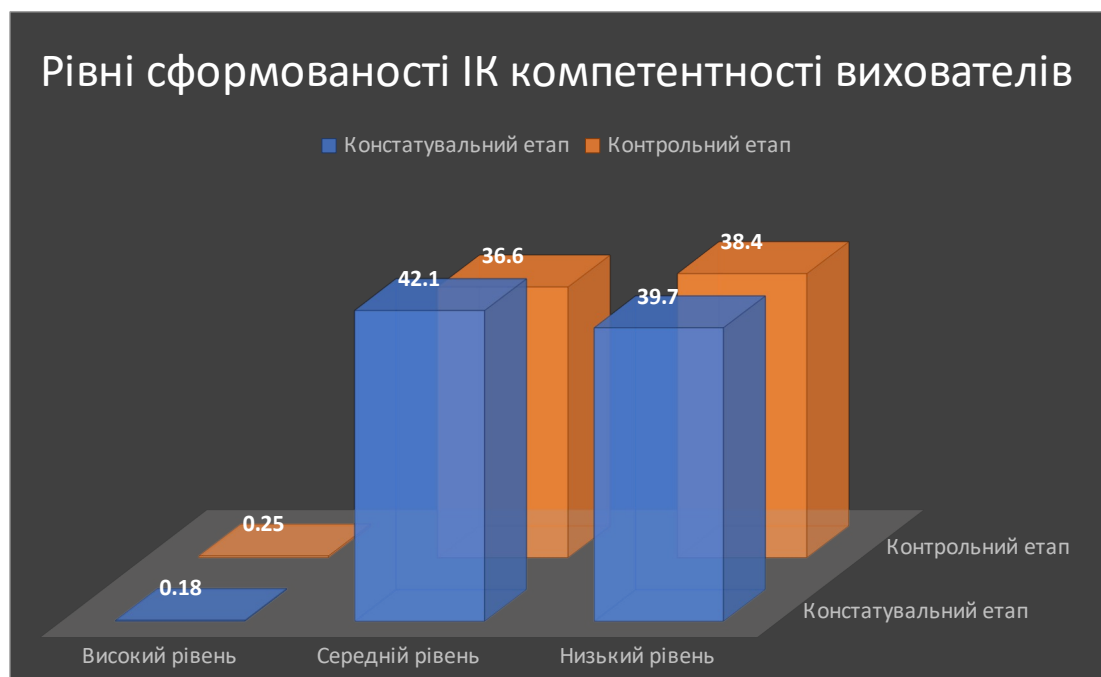
Третій тиждень «Друзі наші менші (свійські тварини)» відповідно до програми розвитку дитини, дав можливість вихованцям ознайомитися із своїськими тваринами. Для батьків на платформі Zoom було організовано консультацію з теми «Як навчити дитину поважати та любити тварин?», зворотним зв'язком якої були відео розповідей дітей про домашніх улюбленців. В межах цього тематичного тижня на сайті було розміщено відеозаняття «Свійські тварини», а для засвоєння програмового матеріалу запропоновано для спільного виконання дидактичні ігри, читання української народної казки «Коза-дереза», відгадування загадок та вивчення вірша «Що кому сниться?» за мнемотаблицею.

Четвертим і завершальним тижнем проєкту було засвоєння знань дітьми з теми «Всі професії важливі». Для методичної підтримки батьків на сайті розміщено інформацію «Як розповісти дитині про професії?». В результаті перегляду відеозаняття діти створили малюнки «Професія моїх батьків». Методична скринька з даної тематики була поповнена дидактичними іграми «Вгадай професії та предмети фахівця», відеовікториною «Назви професію» та онлайн-тестуванням на платформі RenCup «Ким може стати ваша дитина в майбутньому?».

Протягом всього періоду впровадження проєкту «Дитячий садок онлайн» ми спостерігали високу мотивацію дітей та батьків до виконання запропонованих завдань, в групі вайбер «Незабудка» було виявлено високу активність зворотного зв'язку, що свідчить про зацікавленість та прагнення родини до всебічного розвитку дітей.

2.3. Підсумки експериментальної роботи

Під час контрольного етапу експериментального дослідження нами було проведено контрольні зрізи з вихователями закладів дошкільної освіти, результати яких показали ефективність впровадженої моделі взаємодії в освітньому процесі ЗДО та родини. Кількісні показники рівня сформованості ІК компетентності вихователів значно підвищилися, що можна побачити на графічному зображенні діаграми (Рис. 2.7.).

Рис. 2.7. Рівень сформованості ІК компетентності вихователів на контрольному етапі експериментального дослідження

Проаналізувавши відповіді вихователів на питання анкетувань та опитувань під час контрольного етапу експериментального дослідження, нами було визначено, що високий рівень сформованості ІК компетентності становить 25 %, що на 6,6 % вище ніж під час констатувального етапу. Середній рівень ІК компетентності також зменшився до 36,6%, що на 5,5 % менше ніж на початковому етапі впровадження експериментальної роботи. Також змінилися й показники

низького рівень ІК компетентності вихователів що склали 38,47% - що на 1% менше ніж на початковому етапі.

Використання новітніх форм взаємодії з батьками дало змогу визначити наступні результати: батьки з спостерігачів стали активними учасниками та помічниками вихователя в освітнього процесі ЗДО. Вони почали проявляти ширій інтерес до життя групи, навчилися висловлювати захоплення результатами і продуктами дитячої діяльності, емоційно підтримувати свою дитину. 86% родин відвідують батьківські збори, беруть активну участь у святах і розвагах, проєктній діяльності. Результати експериментального дослідження висвітлено в Рис. 2.3.

Рис. 2.3. Порівняльна динаміка зміни взаємодії ЗДО з родинами (%)

Отже, можна стверджувати, що успіх дистанційної взаємодії «ЗДО-батьки-дитина» залежить від того, наскільки ефективно впроваджуються ІКТ в професійну діяльність педагогів ЗДО, наскільки систематично вони використовуються адміністрацією та вихователями в своїй практиці з метою мотивації батьків до створення умов активної співпраці в освітньому процесі сучасного ЗДО.

За результатами експериментального дослідження нами підтверджено ефективність педагогічних умов для успішної взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу ЗДО:

1) формування інформаційної культури суб'єктів освітнього процесу, впровадження організаційних механізмів управління діяльністю закладу дошкільної освіти;

2) вивчення практичної можливості, способів ефективної організації розвивального середовища з елементами дистанційного навчання дітей дошкільного віку відповідно до рекомендацій МОН;

3) реалізації функції забезпечення дистанційної освіти із застосуванням ІКТ, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (групи в соцмережах, проєкт «Дитячий садок онлайн» та ін.).

ВИСНОВКИ

1. На основі здійсненого аналізу наукової літератури нами з'ясовано, що дистанційне навчання – це технологія, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу та спілкування.

В умовах епідеміологічної ситуації, спричиненої швидким розповсюдженням інфекційного захворювання COVID-19, життя в умовах самоізоляції змінилися основні форми роботи педагога з дітьми та батьками, які перейшли в дистанційний режим. Дистанційна освіта дітей – навчання на відстані, яке не має безпосереднього контакту з педагогом та іншими дітьми, засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Нами визначено, що ефективними інструментами спілкування, якими користуються педагогічні працівники ЗДО у дистанційному навчанні є: електронне листування, форуми, чати, відеоконференції, блоги, створені персоніфіковані сайти для навчання та розвитку дітей, платформа Zoom, соціальні мережі (Whats App, Telegram, Viber).

Інформаційно-комунікаційна взаємодія закладу дошкільної освіти з сім'єю відбувається на підставі показу або демонстрацією вихователем досягнень та розвитку дитини-дошкільника, формування його позитивних якостей. Для того, щоб батьки вихованців стали активними учасниками освітнього процесу та однодумцями педагога, необхідно залучати їх до режимних та виховних моментів групи, постійно інформувати їх про загальносадові та групові події.

2. Для визначення сучасного стану сформованості навичок володіння інструментарієм дистанційної освіти, нами було проведено констатувальний експеримент, в ході якого ми з'ясували рівень ІК

компетентності педагогічних працівників ЗДО. Підсумки констатувального етапу експерименту дозволили стверджувати, що педагоги дошкільної ланки освіти відчувають певні труднощі, які заважають організації педагогічного процесу в умовах дистанційної освіти. Серед проблем виділяються такі:

- Проблеми методичної підтримки (відсутність готових завдань, рекомендацій та методик щодо проведення дистанційних занять з дітьми різного віку);

- Низький рівень володіння ІКТ та нездатність застосовувати сучасні сервіси в професійній діяльності, відсутність навичок роботи в дистанційному режимі;

- Труднощі об'єктивного характеру (відсутність сучасних гаджетів для роботи в реальному часі, нестабільне Інтернет-з'єднання, недостатня кількість часу на підготовку та проведення занять в дистанційному режимі);

- Організаційні труднощі (неможливість бачити процес та результат виконаної роботи дитиною, несприйняття дітьми та деякими батьками «онлайн-вихователя»);

- Небажання значної кількості батьків підтримувати діяльність педагогічного колективу ЗДО в дистанційному режимі.

Опитування батьків дошкільників показало, що члени родин вихованців ЗДО неоднозначно ставляться до дистанційного навчання 59% респондентів вважають, що неможливо, працюючи віддалено на самоізоляції, приділяти достатньо часу та уваги заняттям з дітьми (вирізати, ліпити, вчити віршики, виконати руханку та ін.) та забезпечити звичний для дитини режим.

3. Враховуючи результати констатувального експерименту, нами було визначено організаційно-педагогічні умови для успішної взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу ЗДО:

1) формування інформаційної культури суб'єктів освітнього процесу, впровадження організаційних механізмів управління діяльністю закладу дошкільної освіти;

2) вивчення практичної можливості, способів ефективної організації розвивального середовища з елементами дистанційного навчання дітей дошкільного віку відповідно до рекомендацій МОН;

3) реалізації функції забезпечення дистанційної освіти із застосуванням ІКТ, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (групи в соцмережах, проєкт «Дитячий садок онлайн» та ін.).

Перша умова реалізовувалася шляхом підвищення рівня сформованості навичок використання інструментів спілкування при дистанційному навчанні.

Друга умова реалізувалася в ході практичного опрацювання елементів дистанційного навчання в процесі створення розвивального середовища згідно вимог Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів.

Для реалізації третьої умови колектив ясла-садку почав спілкуватися з батьками вихованців у вайбер-групах «Незабудка» та «Батьківська рада». Також було підготовлено проєкт «Дитячий садок онлайн», в якому взаємодіяли всі учасники освітнього процесу. В межах проєкту нами також було розроблено сайт «Дитячий садок онлайн». Даний сайт було розроблено з метою інформаційної підтримки батьків та вихователів. Системне та ґрунтовне використання сайту дало можливість оптимізувати освітній процес, направлений на створення умов, які дають змогу забезпечити особистісне становлення дитини її готовності до життєвого самовизначення; удосконалення професійної діяльності вихователя у вирішенні актуальних освітніх питань.

Враховуючи той факт, що перехід на дистанційний формат дошкільної освіти був вимушеним заходом і адаптація педагогів і

батьків відбувалася неоднозначно, в цілому, колектив ЗДО експериментальної групи зміг перебудувати роботу з родинами вихованців успішно.

Дослідження визначило наявність мотивації та психологічної готовності вихователів до взаємодії в умовах дистанційного навчання. Сьогодні можна стверджувати, що умовах самоізоляції та життя, що змінилося, педагоги готові повноцінно брати участь в реалізації завдань дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев, А.А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация. Москва: МЭСИ, 1999. 196 с.
2. Андросук І. Взаємодія як педагогічна категорія. URL: file:///C:/Users/1/Downloads/peddysk_2013_14_5.pdf (дата звернення: 14.12.2020)
3. Аствацатуров Г.О. Педагогический дизайн мультимедийного урока. URL: vio.fio.ru/vio_45/cd_site/Articles/art_1_2.
4. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. 1999. № 1. С. 6-19.
5. Беспалов П. В. Компьютерная компетентность в контексте личностно- ориентированного обучения // Педагогика. 2003. № 4. С.45-50.
6. Вакулюк В., Семенова Н. Мультимедийные технологии в учебном процессе // Высшее образование в России. 2004. №2. С. 101-105.
7. Ванчицький А. Блоги та мережеві щоденники, їх використання в педагогічній практиці. URL: tolik.rovno.ua/?p=184.
8. Верлань А.Ф. Дидактичні принципи в умовах традиційного і комп'ютерного навчання // Педагогіка і психологія. № 4. 1998. С. 126-132.
9. Вільна енциклопедія Вікіпедія / Електронна пошта. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%88%D1%82%D0%B0 (дата звернення: 26.09.2020).
10. Вовковінська Н.В. Як створити комп'ютерну презентацію: посібник. Київ: Шкільний світ, 2009. 128с.
11. Гевал П. Інформаційні технології в навчальному процесі // Завуч. 2002. № 10. С. 5-6.

12. Дементієвська Н. П. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів // Інформаційні технології і засоби навчання: зб. наук. праць / За ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука. Київ: Атіка, 2005. С. 76-95.

13. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, Н.І.Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.: Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.

14. Дорожня карта використання сервісу Zoom. URL: <https://drive.google.com/file/d/15HBSrj-tAMu4zQCzmlQzvIWv6nvWBEbV/view> (дата звернення 30.08.2020)

15. Жарких, Ю.С. Застосування комп'ютерних технологій у навчанні // Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Наукові Записки. Т. IX: радіофізичний ф-т, військовий ін.-т. 2005. С. 42-47.

16. Жарких, Ю.С. Программные средства для компьютерных технологий в образовании // Новый Коллегиум. 2002. №1. С.41-45.

17. Закон України «Про освіту» // Освіта в Україні. Нормативна база (2-е вид.). Київ: КНТ, 2006.

18. Зворыгина Е.В. Педагогические подходы к компьютерным играм для дошкольников // Инфор- матика и образование. 1990. № 6.

19. Корбут О. Г. До питання про дистанційні технології навчання / Національний технічний університет України «КПІ». URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1238>

20. Костюк Г. С. Психологія програмованого навчання. Київ: Радянська школа, 1973. 123 с.

21. Кошелєв М.В. Інформаційні комп'ютерні технології як оптимальний засіб прогнозування ефективного навчання // Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій в науці, освіті та

економіці : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 11–13 грудня 2006 р. Луганськ, 2006. С. 51–52.

22. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Олійник Т. О., Савченко М. В. Дистанційне навчання. Харків: ХДПУ, 1999. 216 с.

23. Лизунова Л.Р. Компьютерная технология коррекции общего недоразвития речи у детей старшего дошкольного возраста: Учеб.-метод. пособие. Пермь, 2005.

24. Лист Міністерства освіти і науки №1/9-154 від 11 березня 2020 року Про карантин. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2020/03/11/1_9-154.pdf (дата звернення: 11.03.2020).

25. Лукьяненко О.Д. Технологическое обеспечение обратной связи в дидактическом информационном взаимодействии педагога с детьми 6–7 лет. Армавир, РИЦ АГПУ.

26. Методичні рекомендації до впровадження дистанційного навчання. URL: <http://www.nmc.org.ua/metodichni-rekomendacii/metodichni-rekomendacii-esodovprovadzennadistancijnogonavcapnauna> (дата звернення: 14.09.2020)

27. Методичні рекомендації щодо впровадження дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти. URL: <http://bilacerkva.osv.org.ua/metodichni-rekomendacii-15-41-38-12-03-2020/> (дата звернення: 30.03.2020)

28. Морева Н.А., Струнина А. А. Готовность педагогов дошкольного образования к применению интерактивных методов в современных педагогических технологиях: Монография. Москва: НИИ школьных технологий, 2013.

29. Морзе Н. В. Intel. Навчання для майбутнього. К.: Нора-прінт, 2005. 528 с.

30. Новоселова С.Л. Компьютерный мир дошкольника. Москва: Новая школа, 1997.

31. Пандемія COVID-19 / Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%8F_COVID-19

32. Петухова, М. Г. Сайт группы ДОУ как инструмент дистанционного взаимодействия с родителями воспитанников в режиме самоизоляции. // Молодой ученый. 2020. № 20 (310). С. 601-603. URL: <https://moluch.ru/archive/310/70036/> (дата обращения: 19.10.2020).

33. Подберезський М. К. Характеристика особливостей педагогічної взаємодії // Вісник Дніпропетровського ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Дніпропетровськ. 2011. № 2. С. 31–36

34. Пономаренко В.С. Проблемы подготовки компетентных экономистови менеджеров в Украине. Харьков.ИД «Инжэк». 346 с.

35. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів / Міністерства охорони здоров'я України 24.03.2016 № 234 та зареєстрованого в Міністерством юстиції України 14 квітня 2016 № 563/28693. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення 18.10.2020)

36. Радченко Ю.Л. Особливості використання сучасних інформаційних технологій в професійній підготовці майбутніх вчителів в умовах коледжу : метод. рекомендації, 2012. 48 с.

37. Сайт Проєкт «Дитячий садок онлайн». URL: https://sites.google.com/d/10O0hdCIZS_8cfl0knhS6E1TAke_kpUZh/p/1H-1HvSyJ-plwv8gi8k_G0eqVp8H-f89Q/edit

38. Сисоєва С.О. Психологія та педагогіка : підручник для студ. вищ. навч. закл. непед. профілю традиційної та дистанційної форм навчання. Київ: Міленіум, 2005. 520 с.

39. Сулаєва Н. В., Носенко Ю. Г. , Хрипун В. О. Педагогічний експеримент з розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності керівника закладу дошкільної освіти / Information Technologies and Learning Tools. 74(6). С. 278-293. URL: https://www.researchgate.net/publication/338332772_PEDAGOGICNIJ_EKSPERIMENT_Z_ROZVITKU_INFORMACIINO-KOMUNIKACIYNOI_KOMPETENTNOSTI_KERIVNIKA_ZAKLADU_DOSHKILNOI_OSVITI

40. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми / Редкол.: І.А. Зязюн та ін. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014. 491 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Я, Савун Ганна Олександрівна, учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування;

– надавати згоду на:

- безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
- оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
- використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;
- надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;
- не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;
- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;
- не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
- підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;
- поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;
- не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;
- запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
- не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;
- не підроблювати документи;
- не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;
- не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе

отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки ;

– не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;

– не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;

– не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;

– не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;

– не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

12.11.2020 р.
(дата)

_____
(підпис)

Ганна САВУН
(ім'я, прізвище)

Додаток Б**Методичні рекомендації «Дистанційно, але ефективно. Як закладам дошкільної освіти працювати по-новому?»**

Ситуація, яка склалася в світі змушує нас працювати по-новому, оскільки з 12 березня 2020 року в Україні запроваджено карантин для всіх закладів освіти. Відповідне рішення Уряд ухвалив 11 березня 2020 року. Докладні рекомендації для керівників закладів та управлінців є у листі Міністерства освіти і науки [№1/9-154](#) від 11 березня 2020р.

П.5 листа передбачено дистанційний режим роботи, який ставить перед педагогами закладів дошкільної освіти непрості виклики, а саме: як організувати освітній процес в умовах карантину.

Найчастішими питаннями педагогів є наступні:

- як сформувати плани роботи педагогів;
- яким чином звітувати;
- які форми та методи роботи використовувати, коли вихователь не може бути поруч з дошкільником.

Дистанційна (надомна) робота - це така форма організації праці, коли робота виконується працівником за місцем його проживання чи в іншому місці за його вибором, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, але поза приміщенням роботодавця.

Дистанційне навчання – форма організації і реалізації освітнього процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно екстериторіально (тобто, на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч, інакше, коли учасники територіально знаходяться поза межами можливої безпосередньої навчальної взаємодії і коли у процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних

приміщеннях закладу освіти не є обов'язковою. Як організувати дистанційну роботу, заклад має вирішити самостійно, зважаючи на можливості учасників освітнього процесу.

Ознайомитися з умовами організації дистанційної роботи можна на сайті «Педрада».

Якщо заклад організовує дистанційну роботу для працівників, адміністрації необхідно передбачити ресурс, яким працівники будуть користуватися для обміну інформацією між собою та сім'ями, моделі планів роботи працівників та форм звітування (див. далі “Інструменти спілкування в дистанційному навчанні”

План роботи — документ, що встановлює точний перелік намічених робіт (заходів), які повинні бути виконані. **Рекомендуємо**, щоб на час карантину в кожного педагога, був індивідуальний план роботи. В плані необхідно зазначати зміст роботи(робота з дітьми, з батьками, самоосвіта, організаційно-педагогічна тощо), термін та форму виконання (платформи та сервіси за допомогою, яких педагог буде взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, а також сайти, якими педагог буде користуватися для самоосвіти та формування завдань для дошкільнят/батьків). **Врахуйте**, що завдання для дошкільнят повинні подавати всі спеціалісти (вихователь, учитель-логопед, асистент вихователя, практичний психолог, музичний керівник, інструктор з фізичної культури, керівники гуртка) тому, необхідно внести зміни в орієнтовний розподіл організованої діяльності, узгодивши його з усіма педагогічними працівниками та довести до відома батьків. **Вважаємо**, що завдання потрібно подавати в ігровій формі. **Важливо**, щоб педагог організовував зворотній зв'язок, використовуючи різноманітні платформи, щоб переконатися, чи засвоїли дошкільнята запропоновану тему/завдання. Визначаючи зміст планів педагогічних працівників, варто врахувати реалізацію завдань річного плану роботи. **Пропонуємо** провести заплановані заходи (семінар, майстер-клас, педрада,

консультування) дистанційно, використовуючи запропоновані нижче сервіси та платформи.

Зі зразками планів можна ознайомитися на сайті «Всеосвіта».

Зважте, що для дітей від 2 до 5 років встановлено ліміт гаджетів - не більше однієї години екранного часу на день. Як стверджує Американська академія педіатрії, не має значення, чи це мультик, чи гра, чи корекційне заняття, яку ви підготували.

Звіт педагога — письмове повідомлення про виконання певної роботи.

Звіти бувають статистичні (цифрові) й текстові. Статистичні звіти пишуться на спеціальних, виготовлених друкарським способом бланках, текстові — на звичайному папері. **Рекомендуємо,** щоб вихователь-методист аналізував та узагальнював звіти педагогів та розміщував на хмарних сховищах, а також щоб у звіті були посилання на підготовлені матеріали. Термін та моделі звітів керівник має визначити наказом.

Зі зразком звіту також можна ознайомитися на сайті «Всеосвіта».

Звертаємо увагу, що на сайті управління освіти було розміщено методичні поради “Щодо організації освітнього процесу у закладах освіти з інклюзивним навчанням під час карантину щодо роботи з дітьми з особливими потребами”.

Для ефективної організації дистанційної роботи врахуйте поради:

1. Під час організації дистанційної роботи чітко дотримуватися **нормативно-правового** забезпечення з цього питання.

2. З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітніх програм використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі, веб-ресурси, розроблені педагогами, практикувати індивідуальні консультації та самостійне опрацювання матеріалу.

3. Інформувати всіх батьків здобувачів освіти про особливості освітнього процесу в період карантину.

4. Надати обов'язкові рекомендації педагогам щодо використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей моніторингу тощо.

5. Для ефективного впровадження системи дистанційної роботи передбачити форми зворотного зв'язку (моніторингу) з учасниками освітнього процесу.

6. Використати можливість сайту закладу освіти через створення на ньому вкладки «Дистанційне навчання» з розміщенням у ній інформаційних матеріалів та посилань на додаткові ресурси (відео, завдання, тести) та корисні ресурси для самоосвіти.

7. Розглянути можливість використання безкоштовного сервісу Google Classroom та/або безкоштовної, відкритої системи дистанційного навчання Moodle.

8. Створювати закриті спільноти в соціальних мережах (Вайбер /Телеграм/ Фейсбук /Інстаграм) за визначеними спільно з батьками, педагогами й здобувачами освіти принципами організації груп та правилами спілкування, навчання, тестування.

9. Використовувати інструменти спілкування в дистанційній роботі відповідно до наявного системотехнічного забезпечення (електронна пошта, форум, чат, відеоконференція, блог тощо).

10. Практикувати роботу через Skype, Zoom; підготовку завдань на самостійне опрацювання через платформи Kahoot, Quizizz, IDroo, Miro.

11. Використовувати рекомендації «Сервіси дистанційного навчання для вчителів» розроблені Міністерством та Комітетом цифрової трансформації України.

12. Пройти навчання на платформі “Дія. Цифрова освіта”, теми: "Тест на загальну цифрову грамотність", "Цифрові навички для

вчителів", "Базові цифрові навички. Сезон 3", "Карантин: он-лайн сервіси для вчителів", які допоможуть в організації дистанційної роботи.

13. Зважте, організація роботи вдома не спростила, тому пропонуємо ознайомитися з рекомендаціями «Як же організувати роботу вдома».

Інструменти спілкування в дистанційному навчанні

(За Іванна Коберник, “Нова українська школа”)

Електронна пошта – це стандартний сервіс інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у формі звичайних текстів, як і в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді.

Форум – найпоширеніша форма спілкування педагогів один з одним та батьками. Кожний форум присвячений якійсь проблемі або темі. Модератор форуму реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи запитаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією.

Програмне забезпечення форумів дозволяє прикріпити різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий.

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через інтернет. Є кілька різновидів чату: текстовий, голосовий, аудіовідеочат. Найбільш поширений – текстовий.

Відеоконференція – це конференція в онлайн-режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Це – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити роботу, коли люди перебувають на відстані. Отже, обговорення й ухвалення рішень, дискусії, захист проектів відбуваються в режимі реального часу. Педагоги можуть бачити одне одного.

Блог – форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей.

Середовище [Classroom](#) дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Педагог має можливість моніторити, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.